

JUOZAS PIVORICNAS

ČIOBRELIAI IŠ OLIMPO PAPEĖS

Nemaža pramoga "Dirvos" skaitytojams prieš keletą metų būdavo Bronio Railos persipėrimai su savo priešininkais. O vienok jis buvo "Dirvą" ap...
"Dirvos neapleiskit!". Bet dabar ji, neseniai sugrįžusi ir švenčiantį savo 50 metų amžiaus sukaktį, pasitiko vienas iš "Dirvos" redaktorių su eile klausimų (žiūr. "Dirva", š. m. vas. 25 ir kovo 2 d. d.). Ir be reikalo, visai be reikalo Bronys Raila pradžioje taip kuklinosi, aiškindamas, kad jo amžiaus sukaktuvių viešas atžymėjimas per ankstyvas, nepelnytas ir nereikalingas. Nes kai žvilga netrumpa eilė neeilinių klausimų, kas beiškęs nesusingęs į juos atsakytį.

Ir tenka pripažinti, kad gūdužio plunksnos vartojimo meistro B. Railos atsakymai aiškūs, tiesūs ir taiklūs. Antai, pavyzdžiui, išvardinęs daugiausia jam įspūdzio bei išgyvenimų teikusius pasaulinius rašytojus, susiduria su klausimu:
"O Dostojevskis?"
— Ne, visai ne, — nors skaičiau jo beveik visus veikalus, kai kuriuos po porą kartų. Nemėgstu nei liguistų rašytojų, nei jų tokios pat liguistos dvasios veikalų.

Vargu kas besuabejos B. Railos minties blaivumu. Tik nesuprantama, kam jam, šiaip jau sveikai galvojančiam, prireikė kankintis visai nemėgtamų dalykų net pakartotiniu skaitymu. Nemėgstamuosius paliegičius su jų visais kliečėjimais palikus medicinos mokslo specialistams ar laboratoristoms, vertėtų pasieškoti sveikos lektūros. Juk tiek daug pasaulyje normalių žmonių, palikusių mums savo kūrybos neišsemiamus lobynus.

Deja, su vadinamąja dailiąja literatūra turėtume būti labai ir labai atsargūs. Galima daiktas, kad net B. Railos mėgiamieji (Hamsunas, Turgenevas, Tolstojas, Byronas, Adomas Micevičius, Whitmanas, Stendalis, Thomas Mannas, Flaubert, Sinclair Lewis) nebūvo vispasiškai sveiki, ir nūdieniai psichiatrai gal nevienu iš jų rastų reikalingų rimtos pagalbos. Juk neretais praktiškųjų mokslo sričių specialistas tvirtina, kad visi poetai bei rašytojai yra gero-kai kvanktelėję (būtų nejauku dabar prisiminti, kad B. Raila kadaise aiškino "Literatūros Lankų" eiliuotojams, jog ir jis seniau buvęs poetas, — laimei, ten pat pastebėjo: jis pats tai jaiku susipratęs mesti tą savo nerimtą užsiėmimą).

Ir tenka sutikti, kad tikrai labai įtartinai tie vadinamieji mūsų numylėtiniai. Nes kojam gi galui regėti kažkokias pramanytas istorijas. Juk tai ne kokios naujos ir nau dingos tiesos skelbimas ar jos sveikas aiškinimas, bet tik tai šiaip sau dūmų seikėjimas skrybėlėmis. Ir stebėtina, kad tokiais niekais užsiėmė net ir žilos senovės rimti, barduoti vyrai. Aure, akklasis Homeras savo ilgiausiomis tiradomis norėjo mums paaiškinti, kaip kadaise dėl vieno obuolio graikai ir net jų dievai tarp savęs tėsėsi ir baisiausiai mušėsi dešimt metų, paklodami begales gvybių, sunaikindami nekainojamus turtus. O vienarančio Cervantės kvailiui Don Kichotui (kurį karštagalviai ispanai apšaukė herojum, tvirtindami, kad ne kiekvienas supras jo sąmojaus prasmę ir ne

PAULIUS AUGIUS — iliustracija

įs) ir šiaip jau baigia užkariuoti pasaulį.
Betgi B. Railai, buvusiam net gražiausioje pasaulio aikštėje, tas platus pasaulis pažįstamas nemažiau už nuosavą kišenę. Ir apie pasaulinius dailininkus kalbėti jam lengviau, negu apie lietuvius. Dejuoti netenka, kalbos tonas ramus, net su pasitenkinimo gaida:
"O Kristų?"
"Kristų laikau ne istoriniu, bet legendariu asmeniu. Tai, ką jis mokė, vėliau aprašė visai kiti žmonės iš nuogirdų ir pasakojimų. Labai galiausiai, kad pats Kristus nepaliko jokių savo raštų. Tada būtų daug mažiau ginčų dėl jo".
Labai galimas dalykas, kad Platonas buvo žymiai geresnis sekretorius, negu Kristaus pasekėjai. Tačiau kažin ar verta Railai taip labai gailėtis, kad Kristus jokių savo raštų nepaliko. Ir visai patikimos kilmės raštus beskaitant ir besiaiskinant, galima taip pat susiginčyti ir net susipešti. O jeigu, sakysim, B. Raila skaitytų paties Kristaus surašytas evangelijas ir, beskaitydamas, suabejotų jų autentiškumą, visgi nemažas nepatogumas susidarytų viską pačiam ištirti ir kaip reikiant išsiaiškinti.
Bet, sakoma, pardavęs ar pametęs ką — nesigailėk. Tuo labiau nėra ko jaudintis dėl dalykų, amžių dulkinis jau apnešų. O! man regis, ypačiai džiugus ir sveikintinas dalykas būtų, jeigu istorikai susitarę ir visus senovės laikus, su tamaisiais viduramžiais imtinai, nurašytų į legendarinę gadinę ir dėl jų daugiau nekvaršintų galvų. Gi istorinius laikus priderėtų pradėti nuo spaudos išradimo, nes drukavotas raštas netikėtai prienamsmis, bet ir daug patikimesnis. Tuomet ir istoriją studijuoti būtų vienas malonumas: spėliojimai dingę; visur faktai, apčiuopiami kaip agurkai (nesuktume tuomet galvų nei dėl Kristaus, nei dėl Sokrato, anei, pagaliau, dėl paties Konfucijaus, ir visgi nebūtų už durų palikti Railos idealizuojamieji 16-ojo amžiaus Italijos politiniai intrigančiai). O dabar kas besu- gaudys, kiek tenai teisybės pasakyma ir kiek prifantazuota tyra, celėse užsidariusių ir nedaug ką savo akim temaćiusių, vienuolių kronikinių, Arba — kas hepatiks ir be išaiskinti, kiek mums pamelavus senasis Herodotas ar kuris kitas, dar už jį senesnis, bardotas ponas. Aš tai ne vienu iš jų nepasitikiu ir ilgai nedvejodamas sutikčiau jais patičiai bei jų raštams praturtinti legendarijų amžių palikimą. Tiktai istorikai, tenkindami savo aistringą pamėgimą ginčytis ir norėdami užsitikrinti sau visam laikui darbo, tikriausiai nesutiktų su mano pasiūlymais, ir istorijos mokslo pagrindinė reforma ir toliau pasiliks vienas vajonė.
Svajonėmis ir B. Raila baigia savo pasikalbėjimą. Regis, taip griežtai galvojančiam žmogui net nepritiktų svajoti. Tuo labiau, kad, antai, pats likimas, atpalaiduodamas Railą nuo pažado: berenkant būsimąjį Lietuvos prezidentą, balsuoti už Pakštą, — pramafo jį didesniems uždaviniams. Ir Raila žada kandidatu pasirinkti "kurį nors narsiausią iš jaunesnių laisvės kovotojų". Bet kažin, ar pavyks jam susirasti narsesnių kovotojų už save patį? Prileisdami, kad iki būsimųjų rinkimų gali praėiti dar keletas metų, sutiksime, jog, valandai išmušus, Railos asmenyje turėsime nepa- namą kandidatą, nes tuomet, anot J. Smetonos, jis bus jau visai rimtai surimtėjęs. O jei prezidento sostą kurio nors būdu užimtų kuris kitas asmuo, — vistiek dar galvą aukštyno. Railai, nuo mažens plunksną mikliai vartojančiam ir melai politikuojančiam, labai ir labai daug galimybių tapti prezidento sekretoriumi. O kad sekretorius nemažesnės reikšmės asmuo už savo viršūnininką — sužinojome ir iš Railos pasikalbėjimo, neskaitant jau gausybės paties gyvenimo pavyzdžių. Atvirai sėkant, yra galimybė, kad B. Raila, pažįstamas net su tolimu Konfucijum, būdamas prezidento sekretorium — nustelbtų net mūsų žilos senovės garsingus kunigaikščius, kurie berods net nevisi buvo raštingi. Ir kažin, ar nebus jau atėjęs metas paskelbtį juos legendari- niais? Nes, jei patys jie savo raštais nepasistengė įsiamžinti pergamente, tai kažin, ar verta už tikrą piną priimti tai, ką apie juos rašė jų svetim- tautiečiai raštydžiai.
Manychiau, kad nebūtų nuodėmė pasmerkimu palikti vi- siškoj užmarštyje nubaus- tiuos mūsų senovės kunigaik- čius už jų apsilėidimą; ypač, kad šiais laikais ir be jų mums nestinga minėtinių vy- rų. Mūsų visuomenė ir be se- kantrumu lauks B. Railos se- kančio jubiliejinio pasikal- bėjimo. Ir būtų labai gera, jei Raila tuomet turėtų jau sus- kaičiavęs visus savo parašy- tus spaudos ženklus. Tai vis- gi, žinote, įspūdingas dalykas — milijonai. O dėl to septy- neto tūkstančių straipsnių ne- sismulkinsime per daug. Tūks- tačiu, antru daugiau ar ma- žiau — vistiek tik tūkstančiai. Tikėkime, kad jų kokybė žy- miai įspūdingesnė už palygin-

DIENU SKEVELDROS

1.
Manding, šiandie ko toliau nuo gryniosios (jei ji tokia idėm gali būti) politikos! Pa- būkime bent valandėlę kitą...
Prisipažistu, kad su dideliu malonumu perskaičiau Irgi- smikio "Laiškus iš Žiūkūtės ma- mafino". Tegu kas svedžia akmeniu, bet man patiko. Abudu patiko, vadinasi, ir p. Žiūkūtė, ir atvirai metu šūkj:
... daugiau tokio braižo straipsnių!
Ypač polemikoje palikime "Nusidavimų" lygį ir jų iman- trumą, keiskime, amžiams be- skeičiant, ir mentalų (su- mėstą patrą) galvijams, ir mentalitetą galvočiams.

2.
Bet arčiau į temą:
— Kaip Tamstai patinka ci- nikai?
Ir ką mes atsakytumėm? Pas prof. Skardžių: "cinikas (graikiškai šuniškas) — bjuar- kas, begėdis žmogus, akiplėša". Pas prof. Balčikonį: "kas ne- silaiko įprastų padarumo tai- syklių, begėdis".

O kas cinizmas? Pas Skar- džių: "begėdiškumas, nepado- rumas". Pas Balčikonį: "nie- kinama pažiūra į visų pripa- žintas dorovės ir padarumo taisykles; begėdiškumas, jų- lumas".

O ką sako J. Kapočius? Šit- jo Raštų (t. y. "Lietuvių En- ciklopedijos") IV tomas, ir 33 psl. po dešinei skaitome:
"... IV — III a. pr. Kr. Se- koro filosofijos kryptis, įkur- ta jo mokinio Antisteno, pa- garsėjusį Diogenu sinopiečiu. C. tepripažino atskirą asmens su nustatoma dorove, neigė kitų skiriamų valstybės įsta- tymų ir tikybos dėsnių priva- lomumą, siekė išsivadavimo iš pasaulinių reikalų įtakos, di- džiausio gyvenimo suprastini- mo ir sunatūralinimo, ir tai vaizdžiausiai reiškė statinėje gyvenęs Diogenas. Pasisaky- mui prieš graikų politeizmą, nepripažindami tėvynės ir ne- skirdami vergų nuo laisvųjų, nekreipdami dėmesio į turtus, drabužius, šukuoseną ir kt., jie prieš save nustatė brangi- nausius tradicijas visuomenės sluoksnius, jų pasipiktinimą ir pašaipą, visokius gaudus. C. minios nuomonėje virto žo- džio ir darbo nešvankėliu, be- gėdžiu. Tačiau Seneka, Plu- tarchas, Dionas, Jonas Aukša- burnis, Jeronimas ir kt. rimtai juos įvertino. Ilgainiui C. su- siliejo su stoikais. Jų raštų nuotrupas surinko Mullah, Fragmenta philosophiae grae- cae II, 1881".

Ir kas gi? Iš arčiau pažvel- gus, cinikai jau nėra tokie... cinikai. Arba, šiuo atveju, ir D. P's gyveno statinėse, kaip ti kuklų skaičių.

Baigiant ypatingai malonu pastebėti, kad B. Raila, pasi- kalbėjimo pradžioje taip jau kuklinėjęs, visgi neapylė skaitytojo. Pravartu buvo su- sipažinti su buvusiu šauniu Panevėžio gimnazistu, kilusiu iš labai gabios giminės, labai anksti pasižymėjusiu žurnas- listiniais (ir net poetiniais!) gabumais. Todėl nenuostabu, kad ir jo dabartinio pasikal- bėjimo mintys ne eilinės, ta- rytum čiobreliai iš Olimpų pačios papėdės. Ak, gaidau, žinoma — tai dar ne paskaitų ciklas, sakysime, Vytauto Di- džiojo laikų universitete, ta- čiau vistiek jau svarbus kul- tūrinis įnašas mažutėlių ap- švietai ir jų dideliui džiaugs- mui.

Diogenas, ar jie ir jų vaikų vaikai pasmerkti būti cinika- is?!
Mano galva, visi mes (M. Žiūkūtė, A. Rūkas, T. Guopis, Irgišmikas, ašni ir ... Tamsta, Gerb. Skaitytojau) esame šiek- tiek cinikai. Ar jau nusimin- ti? Gėdintis, jei tai veido ais- palvis? Anaipol. Juoba, kaip Camus teigia, cinizmas yra viena iš kurybiųjų pesimizmo įtmainių. Pagaliau kas čia su- seks visų mūsų "kelionės į nakties pabaigą" tiksą ir žingsnius?

3.
Va, vienas mano tautietis mėgsta "taupiai" gyventi. Jis sakosi, kad einąs su "visų fab- rico darbininkų srove". Kai tik į darbavietę, tai ir, anot evangelijos, ne viena duona gyvas. Anądien, žiūriu, sprang- gū sūrj bekiemšas, kai nelolie- se kabo dešros ir kumpiai. Ir klausiu: "Kodėl nenukniauki, mėsgalia, "jėgų stiprybei pa- laikyti"? Ans rūsčiai nusteb- bės įsirėmė į šoną ir vozė:
"Pamokytas, o durnas, šian- dien gi penktadieniais", ir ne- valia su mėsa!"

Pasakykite: ar jis ištikimas katalikas ar praktiškas "tau- pytojas", o gal cinikas (kaip pelė svetlimam aruode)?
Dar eilė "galvosūkių":
a) Visi, turbūt, esame girdė- ję apie Aragoną (ne: Luigį, kardinolą diplomatą, kaltintą samokse prieš popiežių Leo- ną X; savo keliu gana įdomių kelionių įspūdzijų rašytoją; bet: Louisa, ilgametį komu- nistų "Ce Soir" redaktorių ir t. t.). Prieš kelis metus kai- kas bandė organizuoti kone "Šventųjų kryžiaus žygį" prieš "Literatūros Lankus", ir tai už kelis Aragono eilėraščius, iš prancūzų į "aukštaičių ir žemaičių kalbą" perdėtus. O, šit "Drągo" kultūros ir lite- ratūros priedan (1959. 2. 38), kai pats redaktorius kun. dr. J. Prunskis užsiėmęs "Motery gyvenimu" (žr. jo str. apie Egiptą, Turkiją, Graikijos moteris), įsikverbia korespon- dentas Ed. Turauskas ir — iš peties išgriauna Aragoną, mat, jo naujoji knyga "Šventoji sa vai- te" esanti "Dr. Zvygo" Nr. 2. Kaip čia? ar bendradarbis neskaito moderatoriaus straips- nių apie ... Kultūrolėse- vizmą?!

b) Viename Chicagos laik- raštyje buvo skelbiamas "Kny- gų išpardavimas papigintom kainom". Dieve, padėk. Bet kai to pat laikraščio paskutinia- miame psl. randi žmogus ži- autę, kad "žinomas", "garbin- gas", be kita ko, ir "visuome- nininkas" (seka buvo ar tesa- gų titula) įsigijo "už daugiau" lietuviškųjų knygų, aiman, apima ir graudamas ir — sar- mata. Gal aš cinikas, bet no- risi "garbingo", "žinomo" ir "visuomeninko" adresu sūk- tertai:

— Kur būnate, kai lietuvi- škoji knyga išeina iš spaudos? Ko lūkuriaunat, sakytumėt, išpaikęs graborius ties kelių sankryža, pvz., Mirusiųjų pagerbimo dieną?

Kas gi iš tiesų tie knygu "iš- pardavimai"? Ar ne leidėjų elgetos lazda?!

c) Skaitau Eltos žinutę:
— Lietuvoje buvo suruo- šta "baltarusių kultūros sa- vaičė", kurios metu sovieti- nė propaganda stengėsi pa- brėžti "didelę draugystę" tarp jų ir lietuvių.

Ir toliau toks komentaras: "Baltarusiais" sovietai va- dina baltgudžius.

(Tęsinys 2-me pusl.)

...resinys iš 1-mo pusl.)

Ir kyla klausimas: o kas tai tautai gada? Ir čia pat ciniska prielaida: — gal Elta lauki, kada knygu "ispardavime" pasirodys "Lietuviu Kalbos vadovas"?!
4.

Ak, vel kryptelejau j politika, ir dar vadaus, ir tai uzsienuos gyvenant. Griztu j "neutralfuonius" vandenis:

a) Kai Jonas XXIII dar buvo nuncijus, j vieno Paryziaus zurnalisto klausimj sitaip atsake:

"Ambasadorius privalo buti bemaiz nebylys, arba jau plepys, ir tai iki tokio laipsnio, kad viskas, ka pasakys, neteks savo vertes. As, kaip italas, pasirinkau antrajj metodj".

b) Kai Ferdinandas II Habsburgas gavo ziniu, kad jo nusamdyti zudikai jau sudorojo Wallensteinj, čia pat uz visus "zuvusius ir kenčiančius" (jo 1627 m. ediktu buvo štremita iš Čekijos 40,000 šeimų, vis tai "išdavikų protestantų") užsake atlaikyti 3,000 misių, ar pridure: "del visa ko..."

c) vienas Churchillio zentų yra labai įkyrus. Sykj vienos puotos metu klausia savo uošvj: "Kas, Jūsų nuomone, buvo drąsiausias II Pasaulinio karo vadu?" Paklaustasis žvilgetrečio ir rūsčiai atkirtjo: "Musolini". Viski aplink girdeje apstulbo. Zentas, padetj begelbedamas, klausia toliau: "Ogi kodet?" Sir Winston šaltai: "Ogi jis vieny vienas turėjo drąsos įsakyti sušaudyti savo plepį zentj".

d) Tristan Bernard apie meile: "Su meile, tai kaip su grybais. Apie tai, ar geri ir ar ne nuodingi, patiriame tada, kai jau esti pervėlu".

e) Voltaire sykj tarė: "Pasaulis — šitai skėstantis laivas, o žmonių devizas re: užsieninė mokėjimo j lemond, bet: sūkis! J. C.): "Gelbėkitės, kas dar galite".

Epitofas: Bevertydamas "Lietuvių Kalbos Vadovj", netyčia užtikau elegantiškai skambantj žodj "apdula". Tai ne Lietuviškoji karaliaus Abdullah transkripcija (perratas), bet sausas maža skambaus žodžio i-d-l-a-s-i j lietuvių kalbą vertimas. Matykite, ir tušti indai ne vienodai skamba. Bet šitai dieniui gana...cinizmo.

Būi (giame) Jūsų J. Cicėnas

Kairio knyga LIETUVA BUDO

NAUJENOSE galima gauti tik ka is spaudos išėjusij Stepono Kairio knyga LIETUVA BUDO. 416 didelių (6x8 1/2) puslapių, kieti viršeliai. Kaina \$5.50

Jei ne PETRAS SIRVOKAS, rašytojas Juozas Švaistis būtų negavęs tikslantiškos PETRAS SIRVOKAS atidarė rašytojui duris j garbę ir prie pinigų. Tai logiskas dalykas.

Visiems vertėtų susipažinti su PETRU SIRVOKU, galinčiu daugeliui atidaryti duris j laimingą ir patitenkiantį no pilnų savailgalj. PETRA SIRVOKA gausite, jei krečsitės j NAUJENAS arba kitus knygu platintojus. Paskuliniu metu Petru SIRVOKU susidomėjimas padidėjo. Išgykite šia knyga, kol jos laida nepasibaigusi. Knyga turi 230 puslapių, o kaina tik \$2.00.

Sambūris "Šviesa"

Sambūris šviesa įsikūrė 1946 metais Tuebingene, Vokietijoje. Nauja savo ideologinėmis gairėmis ir organizacine apimtimi "šviesa" pajėgė apie save suburti didelį skaičių lietuvių studentų, kurie nelemtos tremties pasėkoje buvo atsidūrę Vakarų Vokietijos universitetuose. Sambūris "šviesa" įsisteigė dėl įvairių priežasčių: Sambūris akcentuodamas rezistencinės kovos svarbą prieš okupantų j savo trapų suspietė visą eilę akademikų, buvusių aktyvių kovotojų rezistencijoje prieš Lietuvos okupantus. Steigiamajame šviesos sambūrio susirinkime buvo ryškiai akcentuotas būtinumas visomis galimomis priemonėmis palaikyti ryšj su kovojančiu kraštu ir šioje kovojėje aktyviai dalyvauti. Nežūrint beveik neįveikiamų sąlygų iš šviesiečių tarpo atsiradė nepaprasto idealizmo ir pasiaukojimo akademikų, kurie aktyviai tęsė pradėtą rezistencinę kovą ir yra toje kovojėje žuvę; palikdami savo kolegoms nepaprasto pasiaukojimo pavyzdj. Deja, sąlygos neleidė daugeliui įsijungti j aktyvią rezistenciją dėl to teko pasirinkti kitokius rezistencinės kovos metodus, daugumoje moralinius. Norint būti dvasiniai stipriems, negalima buvo likti abejingiems ir neutraliems žmogų supančios aplinkos atžvilgiu. Dėl to suprantama kodėl jaunas, Lietuvos akademikas, ištremtas iš savo krašto j vakarų Vokietiją, ieškojo tokių kultūrinių ir visuomeninių vertybių, kuriomis būtų galėjusios jam atsilykti j visą eilę kylančių klausimų. Pokarinėj vakarų Europoj tokių vertybių surasti būvo galima nedaug, išskyrus aiškų pasisakymą prieš belkokią totalitarizmą formą, ar

tai j eity iš dešinės ir reikštingai atspari asmenybė, mokanti savarankiškai daryti sprendimus, pasisakąs prieš neutralumą ir mokąs aiškiai idėjiniai užsiangauoti. Gilaus humaniško patriotizmo idėja sudarė viena iš svarbesnių kultūrinės "šviesos" sambūrio veiklos dalių, nekaltant apie vakarų Vokietijoje leidžiamą kultūrinį žurnalą "šviesa", kuriame atsispindėjo didelis kultūrinį idėjų įvairumas. Egzistencialistinės ir personalistinės filosofinės srovės ryšiai atsispindėjo šviesiečių kultūrinėje veikloje. Per pakylėjus trumpą laiką sambūris "šviesa" vakarų Vokietijoje spiformavo j platų humanistinių lietuvių akademikų sąjūdį, ryškų visuomeninėje ir kultūrinėje veikloje. Gal būt, tiek tiek ryškesnis buvo kultūrinės veiklos baras, tuo labiau, kad sambūris savo gairėse aiškiai akcentavo, kad jis nesiriša su jokia politine partija ar srove. Po emigracijos bangos dauguma šviesiečių susispietė JAV ir Australijoje. Šiuose dviejuose kontinentuose "šviesos" sambūrio veikla įgijo dar aiškesnį kultūrinį pobūdį. Šviesiečiai ir be autoreklamines propagandas apie save per lietuvišką spaūdą yra ryškūs savo veikla bendrame lietuviškos kultūrinės veiklos darbe. Šviesiečiai savo paskutiniame suvažiavime New Yorke be kitų lietuviškų visuomeninių ir kultūrinų problemų, bendra rezoliucija kreipėsi j mūsų visuomenę, kad mūsų kultūrinė veikla nesiribotų vien įprastine kultūrinų liaudies apraiškų demonstracija, bet taip pat būtų išskirti ir išryškinti mūsų naujieji laiko dvasiniai atitinkantys kultūriniai laimėjimai, patiems įsisąmoninant bei parodant svečioms, kad lietuviai ir individuallyje kury

tyti... žmogų, kuris būtų dvasiniai atspari asmenybė, mokanti savarankiškai daryti sprendimus, pasisakąs prieš neutralumą ir mokąs aiškiai idėjiniai užsiangauoti. Gilaus humaniško patriotizmo idėja sudarė viena iš svarbesnių kultūrinės "šviesos" sambūrio veiklos dalių, nekaltant apie vakarų Vokietijoje leidžiamą kultūrinį žurnalą "šviesa", kuriame atsispindėjo didelis kultūrinį idėjų įvairumas. Egzistencialistinės ir personalistinės filosofinės srovės ryšiai atsispindėjo šviesiečių kultūrinėje veikloje. Per pakylėjus trumpą laiką sambūris "šviesa" vakarų Vokietijoje spiformavo j platų humanistinių lietuvių akademikų sąjūdį, ryškų visuomeninėje ir kultūrinėje veikloje. Gal būt, tiek tiek ryškesnis buvo kultūrinės veiklos baras, tuo labiau, kad sambūris savo gairėse aiškiai akcentavo, kad jis nesiriša su jokia politine partija ar srove. Po emigracijos bangos dauguma šviesiečių susispietė JAV ir Australijoje. Šiuose dviejuose kontinentuose "šviesos" sambūrio veikla įgijo dar aiškesnį kultūrinį pobūdį. Šviesiečiai ir be autoreklamines propagandas apie save per lietuvišką spaūdą yra ryškūs savo veikla bendrame lietuviškos kultūrinės veiklos darbe. Šviesiečiai savo paskutiniame suvažiavime New Yorke be kitų lietuviškų visuomeninių ir kultūrinų problemų, bendra rezoliucija kreipėsi j mūsų visuomenę, kad mūsų kultūrinė veikla nesiribotų vien įprastine kultūrinų liaudies apraiškų demonstracija, bet taip pat būtų išskirti ir išryškinti mūsų naujieji laiko dvasiniai atitinkantys kultūriniai laimėjimai, patiems įsisąmoninant bei parodant svečioms, kad lietuviai ir individuallyje kury

boje turi kurybinio genijaus vertybių prilygstančių kitoms tautoms. Sambūris "šviesa" tikisi sulaukti lietuviškos visuomenės paramos tiek savo kultūrinėje, tiek ir savo visuomeninėje veikloje. J. V.

Mirė Olga Čechova Pranešama, kad praėitą sekmdienį Maskvoje mirė Olga Leonardovna Knipper-Čechova, buvusi žymi Rusijos teatro aktorė ir garsaus rusų rašytojo ir dramaturgo Antono Čechovo žmona, sulaukusi 88 metų amž. Knipper-Čechova (jos mergautinė pavardė buvo Knipper) buvo pirmaeilij rōlij vaidintoja ir padėjo sukurti eilę garsių charakterių scenoje. Jos karjera nuo 18 metų amžiaus buvo susieta su Konstantino Stanislavskio ir V. I. Nemirov-Dančenkos Maskvos Dailės Teatru. Per tą teatro grupę ji susitiko Čechovą, kuris tai teatro grupei parašė veikalus "De

dė Vania", "Trys seserys", "Darzas" ir kt. Olga ištekėjo už Čechovo 1901 m. Jis mirė 1904 m., sulaukęs vos 44 metų amžiaus. Ji buvo gimusi 1870 m. rugsėjo 21 d. Glazove prie šiaurinių Uralo kalnų, studijavo prie Nemirovo Dančenko, įstodama j jo teatrj viena pirmųjų. 1923 metais Čechova su Maskvos Dailės Teatro trupe lankėsi Amerikoje.

NAUJA MAISTO KRAUTUVĖ VOSYLIIUS FOOD MART 2433 W. 69th St. Tel.: PR 6-2113 Parduoda šviežią ir rūkytą mėsa, skilandžius, namines rūkytas ir žalias dešras, importuotus delikatesus ir kitus maisto produktus. Krautuvė atdara nuo 7 iki 9 kasdien ir nuo 9 iki 1 val. sekmd.

CHICAGO SVARIAUSIAS IR MODERNISKAUSIAS DARZAS BUČODARZAS WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE 83rd and Willow Springs Road WILLOW SPRINGS, ILL.

Nauja mosis ir tabletės atnaujina vilj kenčiantiems nau Arthritis - Rheumatism Si nauja kombinacija, AMERPOL skubiai palengvina sanarij uždegimo sukeltą skausmą, paraudimą ir sumažina skaudančių raumenu sutinimą, kuri sukelti arthritis ir reumatizmas. Mosis, 98c. Tabletės \$3.50 pas Jūsų vaistininką.

Siųskite siuntinius! Siunčiame dovanų siuntinius j Lietuvj ir kitus kraštus: naujus gatavus rūbus ir taip pat įvairias medžiagas, maistą, vaistus, akordeonus, siurvas ir mezgamas mašinas, laikrodžius ir kitus daiktus. Siuntinius galite patys čia vietoje sudaryti. KAINOS PRIEINAMOS. AMERLIT SUPPLIES CO. 2221 W. CERMAK ROAD CHICAGO, ILL. STASYS GRUBLIAUSKAS, Vedėjas

Silverware, jewelry 50 tūkstančių dolerių vertės stakas už pusę TIKROS KAINOS! Moteriški laikrodėliai po \$3.50 Vyriški laikrodėliai 7 akn. po \$3.95 Laikrodėliai 17 akmenų po \$8.88 Laikrodėliai 17 akmenų su alarm cloc po \$22.00 1/2 kar. deimantiniai ziedai po \$77.50 52 gab. stainless silverware už \$19.50 Geriausias "Venus" plunksnos, rūsaliniai piestukai po 98c. 14 kar. aukštiniai laikrodėliai, 17 akmenų \$27.50 Alarm cloc po \$1.85

Krautuvė atdara sekmdieniais 12-5 ir pirmadi. ir ketvirtadi. iki 9 val. vak. DEL sutaisyimo televizijos Tel.: CALumet 5-7237

JOS. F. BUDRIK FURNITURE 3241 So. Halsted Street Budriko radio programos kiekvienu sekmdienj nuo 2:15 iki 3 val. popiet is radio stoties WHFC, 1450 kil.

"NAUJENOS" KTERVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICULIS.

2 - NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. —SATURDAY, MARCH 28, 1959

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINI APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS. Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai. Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies steko lentų ir namams medžiagų. CARR-MOODY LUMBER COMPANY 3039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272 STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAL

INCOME TAX SERVICE Paruošia paprastas ir sudėtingas (nuosavybių savininkų) mokesčių blankas. Paruošia algų lapus • Atlieka knygvedybą. • Sutvarko užsilikusias knygas. PRANAS SALEMONAVIČIUS 504 West 33rd Street (netoli Normal Avenue) Susisairimi tel.: Victory 2-3486 VALANDOS: Kasdien nuo 9 val. ryto iki 10 val. vak., taip pat šeštadi. ir sekmd. 20 metų patyrimas; žemos kainos. LICENSUŽ SALESMAN — padeda pirkti ir parduoti Real Estate. Parūpina visokius draudimus — "insurance". KONTRAKTORIUS BE to, STATOME Naujus namus Taisome senus Virtuves Maudynes Stogus. Elektros laidus Centralinį Silidymj ir Plumbing Plasteruoja, atlieka Tuckpointing Dailidės, medžio ir kitus namų taisymo darbus Pre-Cast Stone 20 metų patyrimas Žemos kainos Virtuvės Grindis Nuvalome, Nuvaškiojame ir Nupalšiojame \$2.00 Vonios Sienas ir Lubas Numazgojame \$3.50

NELAUKITE - RYTOJ GALI BUTI PERVELU! Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ir taip ka apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis paropintų jums polisj per mūsų kompaniją. Nelaimei išitikus, neturesite jokij nemalonumų. Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters O'MALLEY & McKAY, Inc. 722 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1047 Telefonas: Central 6-5208 Generaliai Agentai: Sių Kompanijai: COLUMBIA INSURANCE COMPANY PEARL ASSURANCE COMPANY LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO

Prieš siųsdami DOVANŲ SIUNTINIUS j SSSR per kurią nors firmą, Pasiklauskite patys savę apie sekančius dalykus: 1. Ar firma patikima? 2. Ar ji tai įrodė? 3. Ar ji rūpestingai supakuoja ir išsiunčia siuntinius ir paruošia dokumentus? 4. Ar ji naudoja geriausias dėžes? 5. Ar ji varo biznj ilgiau, kaip 25 metus? 6. Ar ji oficialiai ĮGALIOTA? Atsakymas j visus šiuos klausimus bus TAIP, jei Jūs siųsite dovanų siuntinius per bet kurią GLOBE PARCEL SERVICE, INC. SKYRIŲ 716 Walnut Street PHILADELPHIA 6, PA. Walnut 5-3455 4102 Archer Ave. CHICAGO 32, ILL. Frontier 6-6399 1313 Addison Road Cor. Superior & 71 St. CLEVELAND 3, OHIO Utah 1-0807 1991 Broadway NEW YORK 23, N. Y. LYceum 5-0900 6446 Michigan Ave. DETROIT 10, MICH. TAshmoo 5-7560 983 Hudson Ave. ROCHESTER 21, N. Y. Baker 5-5923 263 Market Street NEWARK 2, N. J. Market 2-1968 390 W. Broadway S. BOSTON 27, MASS. Andrew 8-6764 346 Third Ave. PITTSBURGH 22, PA GRant 1-3712 Greit atgabenkite savo siuntinius PAS mus, ir mes greit išsiūsime juos!

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ! LINKI VISIEMS KOSTUMERIAMŠ IR RĖMEJAMS Mutual FEDERAL Savings CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT AND LOAN ASSOCIATION 2202 West Cermak Road Chicago 8, Ill Phone: Virginia 7-7747 JOHN J. KAZANAUSKAS, Prezidentas "PLANINGAS TAU PYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS"

Linksmų Velykų švenčių linki visiems savo kostumeriams ir draugams

EAGLE RESTAURANT
EVA POVILAITIS
Skanus lietuviški valgiai, užkandos

1743 So. Halsted St. Tel.: CAnal 6-8456

Linksmų Velykų švenčių linkime visiems savo kostumeriams ir draugams

ECONOMY MEAT MARKET
MARIE IR KLEMENSAS NORKUS

2033 So. Halsted St. Tel.: CAnal 6-9597

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
LINKI VISIEMS SAVO
KOSTUMERIAMS
IR DRAUGAMS

BRIGHTON BAKERY
FELIKSAS MACKEVICIUS, Sav.

2457 West 46th Place Chicago 32, Ill.
Telef.: Virginia 7-1250

Linksmų pavasario švenčių Velykų linkiu visiems savo kostumeriams ir draugams

WESTWOOD LIQUOR STORE

RINKTINIAI VYNAI, LIKERIAI IR ALUS.
ALEX SIMKUNAS, Savininkas (Joniskietis)

2441 West 69th Street PProspect 6-5951

LINKSMŲ PAVASARIO ŠVENČIŲ
VELYKŲ LINKIM VISIEMS SAVO
KOSTUMERIAMS IR DRAUGAMS

PIVARŪNAS KEPYKLA

Kepa Ruginę Lietuvišką Duoną ir kitus kepsnius.

4622 So. Marshfield Ave.
3200 So. Halsted Street
Tel.: FFrontier 6-4622

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS ŠILEIKIS

V. PETRAVICIUS — linų rovėjos

LIETUVIAI KOLEKTYVINEJE PARODOJE

Praėjusį sekmadienį Conrad Hilton viešbuty, Balbo ir Michigan Ave., buvo atidaryta All-Ilinois Society of the Fine Arts meno paroda, kurioje dalyvauja trys lietuviai dailininkai: Jonas Tričys, Antanas Skupas-Cooper ir Mikas Šileikis.

Parodos atidarymo programą pravedė sąjungos pirmininkas Robert Pursell. Parodos rengimo komiteto pirmininkė ir organizatorė Nelly Deachman-Kerr padarė pranešimą apie organizacijos veiklą ir pakvietė kitų dailininkų organizacijų bei grupių atstovus padaryti pranešimus. Atsistojimu buvo pagerbti du sąjungos nariusieji nariai. Vietoj muzikos meno programos, ponis Margaret Garner pademonstravo piešimo metodus spalvotais pieštukais, pavaizduodama kelis Meksikos vaizdelius. Paskelbtos premijos. Kapitalinę premiją Sąjungos vardu laimėjo Karl Warren už akvarelę "Pilka diena". Margaret Gardner laimėjo memorialinę (Dingle) premiją už al. tapybą "Rainbow Beach". Trečioji premija teko Marilyn Bendell už al. tapybą (galvutę) "Jane". Šią premiją skyrė Theodore Irwin.

Po programos buvo lemonado ir sausainių. Tenka apgaileti, kad tokio didelio masto paroda nesusilaukė skaitlingesnės publikos atidarymo metu.

Be dominuojančios vidutinių darbų didžiūmos, vis dėlto yra ir gana gerų kūrinių. Jų būtų galima daug paminėti, bet norintieji galės parodą pamatyti ligi rugsėjo mėnesio pabaigos. Paroda yra trečiame aukšte.

Gerai pasirodė jaunas dailininkas Jonas Tričys, Ant. Skupas ir Mikas Šileikis. Tričys prisuntė žiemos vaizdą su dviem vaikais, einančiais į mokyklą sniego audroje. Paveikslas yra impresionistinis, bet švelnus, originalus ir šįkvėpimu atliktas. Skupas, senas tapybos "vilkas", pastaruoju laiku daugiausia kuria miesto vaizdus. Šileikis patiekė akvarelę iš kopų gyvenimo. Įėjimas laisvas ir nemokamas.

Dail. M. Šileikis yra šios amerikiečių dailininkų sąjungos Patarėjų Tarybos narys. Ši organizacija yra painformuota ir apie lietuvių dailininkų sąjungos veiklą bei Čiurlionio Galeriją. Amerikiečių s-gos vadovybė yra susidomėjusi surengti parodą Čiurlionio Galerijoje Jaunimo centre.

—Antanas Mugys.

Dail. V. Igno meno paroda Č. Galerijoje

Balandžio mėn. 25 d. Čiurlionio Galerijoje atidaroma clevelandiečio dailininko Vytauto Igno-Ignatavičiaus meno paroda. Dail. Ignas yra jaunesniosios kartos talentingas dailininkas—tapytojas ir grafikas. Čikagiečiams bus malonu pamatyti ir tolimesnio debutanto meno parodą.

Bene bus jau paskutinė šį pavasarį meno paroda Jaunimo centre. Ateinančiam sezonui yra jau numatyta eilė parodų, bet dailininkai, kurie mano čia rengti parodas, yra raginami apie tai pagalvoti ir Čiurlionio Galerijos Čikagoje vadovybei pranešti, kad pageidaujama laiku būtų galima rezervuoti datą ir patalpas.

Dail. Jono Šileikos 75 metų sukaktis paminėta paroda

Praėjusiais metais Lietuvoje buvo paminėta dail. Jono Šileikos 75 metų amžiaus sukaktis. Kaune buvo surengta jo kūrinių apžvalginė meno paroda, išstantant 71 kūrinių. Katalogą sudarė K. Kairiūkštytė, įžanginį straipsnį parašė Alg. Dūda.

Dail. Jonas Šileika yra buvęs Amerikoje, daug kas jį pažino ir atsimena, kai jis gyveno Čikagoje. Po Pirmojo Pas. karo, Lietuvai atsikuriant, Šileika išvyko į Lietuvą ir tenai pasiliko. Kauno Meno mokykloje dėstė tapybą ir tapybą. Dabar jis turi profesoriaus titulą ir, reikia manyti, kad tą postą jis ir šiandien tebeturi, atseit, mokytojauna.

Katalogas iliustruotas dailininko ankstyvesniais ir vėlesniais kūrinių, — peizažais ir portretais bei kompozicijomis.

Churchillis laimėjo

Buvęs britų ministeris pirmininkas Winston Churchill, yra ne tik gabus diplomatas, bet ir dailininkas. Mažai kas žino, kur ir kaip jis mokėsi dailės, daug kas spėja, kad atliekamam laiku nuo valstybinių pareigų pats per save pramoko tapybos. Iš dalies taip, bet ne visai. Dailės menu jis seniai ir rimtai domėjosi ir rimtai studijavo. Eidamas min. pirmininko pareigas, ypač karo metu, jis neturėjo progos užsiimti dailė, net ir atstogaujant politiniai rūpesčiai neleido susikoncentruoti tokiam darbui. Praėjusiais metais dalis Chur-

chillio kūrinių buvo atsiųsta į JAV parodai. Kai kurie muziejai (ir Čiagos Meno instituto direktorius) nesulaukė ruošti jam parodų, motyvuodami, kad Churchill yra mėgėjas dailininkas. Vis dėl to kai kurie muziejai parodas jam rengė ir galerijos darė pasiūlymus. Lan-kytojų Churchillio parodos visuomet turėdavo.

Neseniai Londono Karališkoji Meno akademija surengė Churchillui meno parodą. Ir nieko baisaus neatsitiko! Paroda buvo gausiai lankoma, o ir spaudoje susilaukė net šiltų atsiliepimų. Karališkoji akademija, surengdama savo valstybės dideliame vyrui parodą, nesijaučia sulaužiusi "akademiško principo" erudiciją. Churchillis laimėjo.

—Prof. dail. Adomo Varno 80 metų amžiaus sukakties proga buvo numatyta rengti jo kūrinių parodą šį pavasarį. Dėl vėlyvo laiko paroda yra nukelta į spalio mėnesį. Paroda bus Čiurlionio Galerijoje Čikagoje.

—Balandžio 12 d. latviai dailininkai ruošia bendrą meno parodą Hull House Bowen salėje, 800 So. Halsted St.

—Dail. Adomas Varnas savo gimtadienio proga susilaukė daug sveikinimų net iš plataus pasaulio kraštų. Jo įnešas į kultūrinį gyvenimą vertinamas.

—"Meno žinių" redakcija linki linksmų Velykų švenčių visiems geros valios lietuviams.

Linksmų Velykų švenčių linki visiems savo kostumeriams, draugams ir pažįstamiems

PRECIN PHOTO STUDIO, INC.
Edward Ūlis

4068 Archer Ave. Tel.: Virginia 7-2481

LINKSMŲ SV. VELYKŲ ŠVENČIŲ
VISIEMS SAVO KOSTUMERIAMS
IR DRAUGAMS LINKI

MATAS ZIZAS
STATYBOS KONTRAKTORIUS

6929 So. California Ave. Walbrook 5-7744

Now! Bleach safely,
automatically in the
new

MAYTAG
AUTOMATIC
WASHER
with
BLEACH
DISPENSER

NO DILUTING...
Just add concentrated bleach through dispenser opening; bleach remains in machine until washer has filled and washing action starts. Bleach is then added slowly over a four minute period to provide uniform effective bleaching action and to insure cleaner, brighter and whiter clothing. Only Maytag provides this automatic delay.

PREVENTS DAMAGE TO FABRICS...
By providing automatic dilution and properly timed injection, Maytag prevents heavy concentrations of bleach from coming in contact with clothes. Gone forever are the holes in clothes, the weakened fibres, the uneven bleaching associated with strong liquid bleaches.

NO WAITING...
Maytag does the waiting for you. Property diluted bleach remains in dispenser until washer has filled and washing action starts. Bleach is then added slowly over a four minute period to provide uniform effective bleaching action and to insure cleaner, brighter and whiter clothing. Only Maytag provides this automatic delay.

NO HALF-HEARTED DETERGENTS...
Modern detergents contain brightening agents which are destroyed by liquid bleach when bleach and detergent are added to wash water at the same time. By delaying the introduction of bleach until after the washing action has started, Maytag preserves the full effectiveness of your detergent and clothes come out sparkling clean, white, and color bright wash after wash.

and **MAYTAG** lint-filter agitator gives cleaner, lint-free washings

Maximum Lint Removal New full time filter is under water where all lint is, provides constant filtration. Lint is filtered out as water circulates through agitator. No pans or trays to get in the way.	Positive Detergent Distribution Detergent dispenser in agitator prevents damage to fabrics from undissolved detergent. Simply add detergent; circulating water dissolves it completely before contact with clothes.	Greater Washing Action Wash water circulated through the Filter Agitator is forced out through channels in the bottom to amplify normal agitation. Loosens even deep down dirt in seconds.
--	---	--

CITY WIDE APPLIANCE CO., Inc.

7445 S. Cottage Grove Hudson 3-5200

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Sambi Sviesa Chicagoje.
Redaguoja: Rita Kavolienė
Medžiaga siūsti: 1938 S. 48th Ct., Cicero, Ill.

2 METAI

NR. 12 (41)

ATSILIKIMO ĮTAMPA

Lietuvių visuomenės kultūriniai standartai, bendrai kalbant, tebėra pasilikę iš esmės tokie patys, kokie jie buvo suformuoti tautinį atgimimą atnešusioje Aušros-Varpo gaidynėje. Bet, žiūrint Europos kultūrinės evoliucijos perspektyvoje, jie jau tuomet — ypač sentimentalios romantizmo motyvas — buvo istoriškai pavėluoti. Gi šiandien mūsų visuomenės reliatyvus atsilikimas dar ryškesnis, iš dalies dėka mums nuo 1940 m. išplėtosios istorijos, per kurią Vakaruose — ypač Amerikoje — buvo padaryta tikrai daug pažangos.

Dėl šių priežasčių mums, jauniems, lietuvių visuomenėje dar tebereikia kovoti, kaip dėl radikalių tikslų, prieš ką Vakaruose jau tenka kritiškai pasisakyti, kaip prieš su konservatyvėjusių tradicijų. Meninė kūryba lietuviuose dar reikia laisvinti nuo gamtos prievartos ("realizavimo", kuris dažniausiai visgi išvirsta sentimentalizmu, pasižymint, B. Berenson žodžiu, "nekompetentingumo originalumu"). Vakaruose jau reikia ieškoti ribų nuo gamtinų privalomybių išlaisvintosios meninės kūrybos arbitrariškumui.

Lietuviuose dar reikia kovoti dėl pagrindinių liberalizmo — ir humanizmo — principų, kuriais remiasi modernioji kultūra, įsisąmoninimo. (Viena akademinė organizacija yra savo oficialiame spaudoje skyrusieji pareiškę, kad, jos nuomone, humanizmas esąs "sveltima" lietuvių tautai idėjų). Vakarai jau turi reikalo kritiškai įvertinti savąjį liberalizmo tradiciją.

Yra baisiai nenormalu, ypač tam, kuris dalyvauja ir amerikiečių, ir lietuvių intelektualiniame gyvenime, būti priverstu nuolat kovoti dėl to, kas jau yra istorija visuose civilizotuose kraštuose. Ir, pavyzdžiui, įrodinėti, kad mūsų newyorškiškė dalis paroda nebuvo tokia jau kraštutiniai modernistiška, — nes kitur jau prieš penkiasdešimt metų panašiai, ir net moderniščiau, tapta.

Mūsų iškiliausių menininkų (ir bendrai visų kūrybinių elitų) standartai yra tiek pakilę nuo Aušros-Varpo gaidynės, kad, visuomenės daugumai pasilikant prie senųjų ir primityviųjų standartų, iškiliausieji menininkai (ir kiti kūrybiniai elitai) yra bendruomenės atstumiami ir priverčiami nuo jos atitolti, jei ir kada jie suranda progą.

Kita svarbi mūsų kultūrinio gyvenimo problemų yra *fašyvieji elitai*. Šalia kūrybinių elitų, kurie iškelia naujas problemas ir suranda efektyvių priemonių joms išspręsti, mūsų, kaip ir kiekvienoje kitoje bendruomenėje, esama pretendentių į kūrybinius elitus, kurie nei naujų problemų kelia, nei suranda naujų priemonių senosioms spręsti, o pasitenkina visuomenėje įprastų dalykų kartojimu. Šiame šabloniškame, nors ir populiariame, procese, žinoma, nėra nieko kūrybiško.

Mūsų bendruomenė skiriasi nuo kitų, kad ji šios tradicijos tarp tikrųjų ir fašyviųjų elitų visiškai nepajunta ir neišvengiamai ją interpretuoja kaip

konfliktą ne tarp dviejų lygmenų, bet tarp dviejų, kokybiškai vienodų, pozicijų tame pačiame lygmeny. Čia atsiliepiama VLIKo kontroversijų įtakoje išsivystęs visuomenės įpratimas nekreipti dėmesio į jokio viešo ginčo objektą, automatiškai prileidžiant, kad visi, kurie ginčijasi, yra lygiai neteisūs, ir jog visi nesutariai išplaukia paprasčiausia iš geros valios trūkumo. Politikoje žalingas, kultūrinuose vertinimuose šis įsitikinimas tampa pražūtingas, nes gimdo abejingumą visom vertybėm, kuris ir yra mūsų "kultūrinio nuosmūgio" tėvas.

V. K.

Filmų apžvalga

Separate Tables yra viena iš penkių filmų nominuotų 1958 metų geriausio amerikoniško filmo prizui. Veiksmo atžvilgiu turinys yra paprastas: įvykiai vyksta kelių dienų laikotarpyje viename Anglijos pajūrio kurorto viešbutyje, kuriame yra susirinkę pensjonieriai, būsimieji jaunavedžiai ir vieniši arba gyvenimu nusivylę žmonės.

Viešbutyje iš karto vystosi trys meilės istorijos: meilė Nr. 1 yra tarp vienišo atsargos karininko (David Niven) ir dar labiau vienišos merginos (Deborah Kerr); meilė Nr. 2 tarp dviejų simpatišku jaunuolių; meilė Nr. 3 tarp impulsingų išsiskyrusių amerikiečių (Burt Lancaster ir Rita Hayworth). Paskutinė meilė dar komplikuojama Lancasterio laikiniu romanu su viešbučio šeimininke (Wendy Hiller). Visi šie įsimylėję žmonės turi nugalėti įvairias kliūtis, kurios dramatiškai veiksma ir skėtingai išryškina įdomius charakterius. Pirmosios meilės "kiūtytis" yra atsargos karininko melas apie savo praeitį ir vienišos merginos negailestingai dominuojanti motina; antrosios meilės — jaunolio noras bent laikinai susikaupiti studijose; trečiosios — andringa praeitis, bandymai žu-

BERNARDAS PRAPUOLIS PEISAŽAS

Juodas voras, kurio nugaroje spindi baltas kryžius sugrįžta vėl į žemę Promitėjaus lauku aprašioti magais ir pinklėmis žiemos apalpusį opalą...
Apvaikščiojęs miestus, lyg kunigas kalvarijas jis meta sėklą — ir gimsta siela, kaip žalsvam purvyne pavasarį varpelis.

Prūde, kuris anksčiau vadinosi ežeru suslingę karpiai laukia žvejotojų —
Viršui, pro akelę vaikai tečiuožia o motinos krontuos vis šaukia:
— Jėzau, Marija!

Žiema dar miega po baltu baldakimu ir dar vis krinta baltos kredos dulkės po logoritmines problemas —

Paklydus tropikų šalį, astekų bokšto piramidėj mane dievams aukojo juoda nakties ranka —
Aš plyšau. O vynas pasipylė kaip kanoje (molinos įsakanti šypseną)
ir minios žmonių stebėjosi stebuklu —

Mane išgelbėjo arklis tik lekiant per marias (lyg tai išvydus žemę pirmą kartą)
Kritau į mižinišką, Dievo mėlynąją akį.

Prarytas žuvis žiautuose aš nematau žvaigždžių, kurios vis sukasi ir sukasi, pakibusios ant plono siūlo didžiojo šokių salėj. Paklydęs nežinau esu ar būsiu, ar jau buvęs —
Bet kaip arabiškojo laikrodžio senas smėlis pavirtęs užmiršti laiko negaliu —
Prisimenu juodosios katedros akmens gorgoles ir varpininku tapęs meldžiuos.

dyti, skrybros ir viešbučio šeimininkė. Amerikiečiam įprasta tvarka vėrinėtos "kliūtytis" yra nugalimos ir gale filmo meilė triumfoja.

Tačiau, nežiūrint įprastų problemų ir labai konvencionalaus jų galutinio išsprendimo, turinys yra pilnas originalių ir netikėtų situacijų, kurios pagrindiniuose veikėjuose išsiskiria autentiškumui vidiniams konfliktams. Tokius konfliktus žiūrovui perduoti yra ypatingai pasisekę David Niven, jau žilstenciam antrojo karo veteranui, kuris save pasikelia į mėtus, įdant užkariautų vienišos merginos širdį. Įdomus yra ir Deborah Kerr sukurtas charakteris, tik gal truputį per daug sušaržuotas. Sunku įtikėti, kad jautrumas ir pasidavimas motinos valiai galėtų būti išreikštas tik nuolatinio verkšlenimu. Iš pagrindinių aktorių silpniausi yra Lancaster ir Hayworth. Čia, žinoma, iš dalies yra kaltas ir režisorius, kuris, atrodo, yra įsitikinęs, jog amerikiečiai vidinių konfliktų negali išreikšti be visus mirtinguosius apdingančių žvilgsnių, degtinės

ir kaulų bei baldų laužymo.

I filmą yra įvesti ir keturi antraeiliai personažai: trys labai skirtingos senutės ir į pensiją išėjęs mokytojas. Jie tiek savo rolės (kaip turinio visumos dalies), tiek vaidybos prasme yra labai nusisekę. Kadangi jų pirmieji paskirtis yra sukurti kontrastus pagrindiniams aktoriams ir jų problemoms, tai ir čia turime skirtingų charakterių ir juos supančių problemų kompleksą. Bet pas senutes ir mokytoją nei charakteriai, nei problemos nėra tokie dramatiški: viena senutė bijo žmonių ir dėlto daugiausia interesuojasi arkliais; buvęs mokytojas mintyse dar gyvena mokytojavimo laikais; likusios dvi senutės yra maži ir retkarčiais labai satyriški blogio ir gėrio įsikūnijimai. Psichologiniai visi keturi charakteriai yra įtikinantys, o gera vaidyba juos padaro įdomiais ir originaliais. *Separate Tables* yra viena iš tų filmų, kuriose antraeiliai personažai prie filmo visumos yra prisidėję ne kiek mažiau, negu pagrindiniai.

J. Smulkštys

Velykos atneša džiaugsmą ir pramogą.

Airių vardai Lietuviškai

Jungtinėse Valstybėse gyvena apie 20 milijonų piliečių, kurie yra airiai arba airių kilmės. Ju pavadės, nors labai populiarūs Amerikoje ir mums kasdien girdimos, bet veik ne vienam nežinomos. Pasirodė, kad ko ne kiekvienas airių pavardė turi prasmę ir nusako pavardės savininko kilmę ar amatą, ar jo/charakterio svarbiausią bruožą. Žodžių, airių pavardėse yra surašytos airių tautos istorija.

Hubbard Keavy, žinomas airių laikraštinių ir literatas, gyv. Los Angeles, ištyręs daug airių pavardžių, rado, kad žymi jų dalis yra kilę iš Airijos nukariautojų, normanų, nordikų, velšų, skotų ir net anglų. Žemiau pateikiame kai kurių plačiau žinomų airiškų pavardžių prasmę lietuviškai:

Bacon — gyva kiaulė;
Ballard — plikagalvis;
Barker — tas, kurs lupa medžio žievę;
Bell — "grazuolis", normanų kilmės vardas.
Bowler — medinių puodynų dirbėjas;
Boyle — kauburys, aukštesnė vieta baloje;
Burke — pilietis, pilies gyventojas;
Calthoun — mėgstantis kariauti;

Casey — atsargus, apdairus;
Collier — angliadegis; anglies išdegintojas;
Connely — ištikimas savo pažadams;
Sooper — statinių meistras;
Cosgrove — viešojo reksnio sūnus (Senovėje kiekvienas miestas ir miestelis turėjo savo sargus, kurių pareiga buvo skelbti laiką, šaukiant iš aikštės ar bokšto dienos ir nakties valandas);

Crosby — rimuotojo (eilų rašytojo) sūnus;
Craig — uola;
Daly — mėgstas susirinkimus;

Donohoe — stiprus kariautojas;
Faulkner — sakalų savininkas;
Ford — stipruolis, nuo normanų žodžio le fort;
Fox — lapė, suktas vylingas žmogus;
Garland — ūsočius, žmogus su ūsais;

Gillespie — vyskupo tarnas;
Harvey — gyvulių savininkas;
Hollywood — "šventasis gojus";

Hope — Hobo sūnus, sutrumpintas Robert;
Hanley — herojus, didvyris, žygūnas;
Keavy — pėstininkas;
Kelly — aklo didvyrio sūnus;

Kennedy — šalmo apsišoves;
Kilpatrick — švento Patriko tarnas;

McCarey — plikagalvio žmogaus sūnus;
McGowan — kalvio sūnus;
McGraw — palaimos arba gerovės vaikas;

McIntyre — amatininko sūnus;
McKee — aklo žmogaus sūnus;

MacDowell — juodas svetimas, vardas, kokį airiai buvo davę danams;
MacAuliffe — senovės Dublino valdovo Olofo sūnus;
McVeigh — gyvenimo sūnus;

Moore — baltų gyventojas;
Murphy — jūrų kariautojas;
O'Connor — tvirtos valios vyras;

O'Keefe — gražus, švelnus, taurus, mylimas;
Sullivan — šviesiaakis; ir tam panašūs.

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BŪCIULIS.

Įtarimas

— Panele Pempyte, ar pasakambinau mano žmonai, kaip sakiau? — klausia bosas sekretorės. Panelė Pempytė atsako, kad taip.

— Panele Pempyte, ar pasakė jai, kad aš šį vakarą nega-

lėsiu namo parvykti?

— Tikrai taip, atsako panelė Pempytė.

— Ir ką mano žmona į tai atsakė?

— Ji tik paklausė, ar ji gali būti tikra, kad tamsta tikrai neparvyksi.

Linksmų Velykų švenčių linki visiems savo kostumeriams ir draugams,

URBA, GĖLININKAS

4180 Archer Avenue

Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

Linksmų Velykų švenčių linki visiems savo kostumeriams ir draugams

SUKYS - DOODY - ANTONISEN INC.

REAL ESTATE — INSURANCE

3252 So. Halsted St.

CALumet 5-2520

Linksmų Velykų švenčių linki visiems savo klientams ir draugams

Frank's Television & Radio, Inc.

3240 So. Halsted St.

CALumet 5-7252

Pranas Keršis — Paulius F. Endzelis Juozas Bendoraitis

LINKSMŲ VELYKŲ VISIEMS LINKI

MARION OPAS OPAS CHEVROLET COMPANY

1700-08 So. Ashland Ave.

MONroe 6-7494

Turime įvairiausių rūšių ir spalvų lengvų keleivinių mašinų ir sunkvežimių. Didelis pasirinkimas gerų vartotų mašinų.

Taisome sutrenktas mašinas, įdedame naujas dalis.

Mūsų įstaigoje galima lietuviškai susikalbėti.

Linksmų Velykų švenčių linki visiems savo kostumeriams ir draugams

KAZIO ERINGIO

California Super Service Station

4824 So. California Ave.

Tel. VIrginia 7-9327

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

PITTSBURGH, PA. 15106

tas, būdavo aišku, kad jame vežami obuoliai, slyvos ar kriaušės. Rygos mieste ar įvairiuose kiemuose vežimus pasitikdavo pirkliai ir čia po ilgų derybų tuos vaisius nupirkdavo už menką pinigą. Nupirktus vaisius savo sandėliuose surūšiavę, pirkliai gabendavo į Rygos - Dauguvos turgavietę, kur už juos dvigubai ar trigubai daugiau gaudavo. Pačius geriausius, ilgiau išsilaikancius vaisius jie palaikydavo savo sandėliuose ilgiau, iki jų pristatymas kiek sumažėdavo ir tuomet dar augštesnėmis kainomis parduodavo. Lietuvos ūkininkai gauti apie 15-20 rublių už obuolių vežimą atrodė nebloga pajama, nors kelionėje tekdavo sugaišti daug brangaus laiko. Rugsėjo mėnesį Lietuvos obuolių prikrauti vežimai judėdavo Rygos link vilkstiniėmis, kad, kelionėje būtų drąsiau ir linksniau. Artinantis prie Rygos, reikėdavo pasisaugoti miesto apgavikų, kurie tokomis progomis apgaudavo naivius ūkininkus. Kai kas iš apskresnių Lietuvos ūkininkų pats su vežimu stodavo turgavietėn ir savo prekes išpardavinėdavo. Tokiai operacijai atlikti reikėjo tačiau apsukrumo, kalbos mokėjimo, reikėjo turėti gor-

čius vaisiams atmatuoti ir jiems "išsunkuoti", reikėjo neskaityti su papildomos dienos sugaištini mieste. Tokių apskryčių vyrų lietuviuose buvo labai maža, todėl daugumas jų parduodavo vaisius urmu su nuostoliais. Nusimainymo vaisių prekyboje kaip tik stigo Lietuvos žmonėms. Prieš Kalėdas ir po jų į Rygą judėdavo ūkininkų vežimai su linų pluošto ryšuliais, sėmenimis ir javais. Ūkininkai ir vėl vykdavo vilkstiniėmis, kad būtų drąsiau. Šiuose keliuose pasitaikydavo ūkininkų iš tolimesnių gubernijos vietovių. Mūsų krašto ūkininkams už linus ir javus pirmasis kainas pasiūlydavo Biržų pirkliai. Jei šie pasiūlymai ir bandomosios kainos būdavo menkos, o gėrybių pardavėjai būdavo pasiruošę kelionei į Rygą, prekės judėdavo toliau. Armaniškio ir Skaitkaldės smuklėse vežimus sustabdavo vietos linų ir sėmenų bei grūdų pirkliai. Bet ir čia, nors kartais ir visai neblogai būdavo siūloma, ūkininkai ir pirkliai dažniausiai nesutarėdavo, nes pardavėjai būdavo pasiruošę siekti didelio miesto ir rimtų pirklų. Be to, kelionė buvo gerai apsvartę, kas didmiestyje patiems nusipirktina, apsvartę ne vieni, bet visoje šeimoje aptarę. Kita vertus, žiemos metas, geras rogių kelias, skubių darbų

namuose kaip ir nėra. Miestas didelis ir visako pilnas į save vilioja. Tad ką čia kad ir su neblogas kainas siūliusiu armaniškietiu į derbybas įsileisi! Prikrauti vežimai sunkiai judėdavo toliau. Kekavoj, netoli Rygos, ir vėl į kelią išeidavo pirklis ar jo agentas. Linams kaina atrodydavo nebloga, nors armaniškietis Mauša buvo siūles truputį daugiau, bet štai Rygos miesto bokštai jau aiškiai matosi arba nakties metu padangėje miesto pašvaisfės žarstos lyg ir čia pat. Tad neapsimoka teistis į derybas Kekavoj, jei tikrieji Rygos pirkliai jau nebetoli. Ką gali žinoti, kiek jie pasiūlys? Vienaip ar kitaip samprotavimais, ūkininkai stumiasi pirmyn. Maža, kad arkliai visai pavargo, kelionė įgriso, bet užtat miestas netoli, ir viltis gerai parduoti turimas gėrybes sustiprina norą greičiau pasiekti tikslą. Vilkstiniėmis ir pavieniui traukia vežimai Rygos link. Gražios viltys grumiasi su perspejančiais abejijimais. Galima buvo visas prekes parduoti Kekavoj, ir tuos 18 kilometrų iki Rygos vykty tušiomis, pasidairyti po miestą, kaipka nusi-pirkti ir grįžti be jokio rūpesčio. Kainos toj Kekavoj nebuvo blogiausios. Štai grįžtantieji iš Rygos kaimynai pain-formuoja į ją važiuojancius,

kad Rygoje pirkliai moka daug mažesnes kainas, negu Kekavos agentai. Gavęs tokių žinių, ūkininkas atsimeina Armaniškio Maušos gana gerus pasiūlymus. Prisimena ir tai, kad jau 10 rusiškų mylių kelio nukakta. Nebūtų buvę blogas visus tuos linus ir sėmenis parduoti armaniškietiams. Būtų sutaupyta vargo ir kelionės rūpesčio. "Bet gal Dievas duos, Rygoj gausiu daugiau", ramina ūkininkas ir stumiasi pirmyn. Stumiasi su Dievo pagalba, geromis viltimis ir pilnu savo darbo vaisių vežimu. Rygos Bišmūzėje ir vėl yra pasiūlymų! Šie šurpu nukrečia ūkininką. Jie tiesiog panašūs į pasityčiojimą. Suprask, jie dar mažesni už kekavinius. Bet Ryga visai netoli, tad derybos ne tik nesimezga, bet dargi pikta nutraukiamos. Kely vienas kitas agentas, eidamas miesto gatvės šaligatviu, klausia: — Ką veži, "gaspadoriau"? Ką turi parduoti? Ūkininkas jau įpykęs ir susimąstęs. Jį vis klausia "ką veži", kai iš vežimo kyšo linų ryšuliai. Tu miesto rūpūže, ko nesakai, kiek siūlai, o vis tik klausai — ką veži parduoti? — mąsto sau ūkininkas. Vežimai "Balto Avino" ar kitokio garbingo gyvulio vardo kieme sustoja po ilgos ke-

lionės. Iš pažįstamų kaimynų ir šaip netikėtai sutikty ūkininkų sužinoma, kad linų kainos nekokios, o sėmenų visai menkos. Apsidairius ir susiorientavus padėty, prasideda tiesioginės derybos su rimtais pirkliais. Vienas kitas pirklis čiupteri linų ryšulius, pažarsto sėmenis ir kieta, nedvejojantis balsu siūlo tvirtą ir gautinę kainą. — Dievulėliau tu mano, kainos visu aukšnu (15 kapeikų ryšuliui, 8 kilogramams) mažesnės už kekavines; linai išbrukti švaresniais, dailiai surišti, vienas šilkas, o ne linai. Sėmenys kaip auksas blizga! — sielojasi ūkininkas. Derybos vyksta sunkiai. Pirkliai kieti kaip titnagas. Nors jų siūlymai siek tiek įvairuoja ūkininko naudai, tačiau

kainos ne tokios, kokių tikėtasi gauti. O gauti reikėtų daugiau. Buvo numatyta kaitas nusipirkti, tikėtasi net šiek tiek pasivaistinti ir sušilti, burnelę išlenkti. Reikėtų pinigų parsivežti mokesčiams, berni ir mergų algoms. O čia galas su galu prie tokių kainų nesueina. Pagaliau su-

tarta. Už ryšulį gaunama aukštesnė mažia, o tatal sudaro tuis rublius visam vežimui. Ir už sėmenis gaunama mažia. Visas nuostolis sudaro penketą rublių. Už tokią sumą būnų galima daug kas nusipirkti, o dabar viskas šuniui ant uodegos. Spjaudosi ūkininkas, (Tąsa 8-tam psl.)

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ
linki savo klientams ir draugams

SHIMKUS DRUGS
FRANK A. SHIMKUS, R. Ph. G.

3301 So. Halsted Street Chicago, Illinois
Phone LAfayette 3-8863

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUŠU, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 10 iki 1 val.
Trec. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WAibrook 5-5076

Tel. PROspect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas diena po pietu 1-3; vak. 7-8
tikai antradieniais ir penktadieniais
Treciad. ir sekmad. ofisas uždarytas
Res. 3241 WEST 65th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlöck 4-5849
Rezidencijos: HEmlöck 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad. Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9. Antradienį nuo 1-5. Treciad. ir Seštadienį tik susitarus.

PR 6-1795, rez.: Batavia, Ill., 4287MI
DR. JONAS G. BYLA
nervų-smegenų ligos, chirurgija
OAKLEY MEDICAL BLDG.
2300 West 51st Street
Valandos tik pagal susitarimą.

Ofiso telefonai: VIRginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro
Seštadieniais nuo 2 iki 4 val. po pietų.
Treciadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez.: RE 7-6867
DR. BR. GAŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-9 val. po pietų
Treciadienis 1-4 val. v. p.
Treciadieniais uždaryta.

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidaus ir vaikų ligos
2423 WEST 63rd STREET
Val: kasdien nuo 6-8 val. vakaro.
Sestad. nuo 12:30-2:30 val. popiet.
Treciad. ir kitu laiku tik susitarus.
Telef. ofiso: WA 5-2017
Res.: PR 8-4255

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 1-4 po pietų
ir 6-8 vakaro.
Treciad. ir sestad. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. tel.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIU LIGU SPECIALISTE
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą.
Išskyrus treciadienius ir seštadienius
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso telefonai: GA 5-4800
Rezidencijos: GA 3-6630
Dr. Gražina-Irena KAGANIEC
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VIDAUS LIGOS
10002 SO. KEOZIE AVENUE
Kasdien 4-7. Seštadieniais 2-5.
Treciad. ir kitu laiku tik susitarus.

Ofiso ir buto tel.: OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th CT., CICERO
Kasdien 10-12 ir 4-7 val.
Treciad. ir sestad. tik 10-12 val.

Telef. Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-9 val. vakaro.
Treciadieniais uždaryta.
Seštadieniais 12-4 val.

Ofiso telefonai: LAfayette 3-3210
Jei nesteiliepis laukite KEEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietu nuo 12-2:30
Daily afternoons.
Vakarois: pirmad., antradi., ketv. nuo 6-9. Treciadieniais tik susitarus.

"NAUJIENOS" KIEKVIEŅO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICJULIS.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2454 W. 71st ST. (71st ir Campbell)
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet.
antradienį ir penktad. 5-8 val. vak.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Sestad. nuo 9-11 val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų.
Treciadieniais uždaryta.

DR. K. NASVYTIS
NERVŲ LIGOS
104 SO. MICHIGAN AVE.
Kambarys 615
FRontier 6-0304 — RAndolph 6-1190
Rez. tel.: Elgin, Ill., OWens 5-0162
Konsultacija tik susitarus.

Dr. Juozas PAUKSTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(ėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. p.
7-9 p. m. Seštadieniais 10-12.
Treciadieniais uždaryta.
Telef.: LA 3-4949 — namu CE 3-7784

DR. M. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos tik susitarus.
PROspect 6-1930

Telef. ofiso: CLiffside 4-2894
Rezidencijos: WAibrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų.
Seštadieniais 2-6 val. popiet.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
OFISAS: 5100 SO. WESTERN AVE.
Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro.
antradienį, treciad. ir penktad. 6-9 v. v.,
seštadieniais 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2458 WEST 71 STREET
Kampas 71 ir Campbell Ave.
Ofiso telefonai: HEmlöck 4-2123
Rezid. telefonai: Gilson 8-6195
Valandos kasdien nuo 2:00 v. p. p. iki 4:00 v. p. p. ir nuo 6:00 val. vak. iki 8:00 v. v. Treciad. ir sestad. uždaryta.

C. Z. VEZELIS
DANTŲ GYDYTOJAS
4645 S. ASHLAND AVE. YA 7-2244
Val.: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5, nuo 6 iki 8. Treciadieniais uždaryta

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez.: PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31os gatvės)
Priėmimo val.: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Sestad. 1-4 val. po pietų.
Treciad. ir sekmadieniais uždaryta.

Tel. off.: FR 2-4841, 9 A.M.—5 P.M.
Tel. res.: AV 3-2627, 5:30 P.M. iki 9:00
Dr. Justina ŽIRGULIS
Specialybė įvairios nervų ir proto ligos—vaikų ir suaugusių.
PITTSFIELD BUILDING, Kamb. 621
55 E. Washington St., Chicago 2, Ill.
Priėmimas tik pagal susitarimą.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai—Protezai, Med. Bاندازai, Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: PROspect 6-5084

STANKUS
Construction Co.
Atlieka statybos planavimo darbus gyvenamųjų ir prekybos pastatų.
Jūsų pasirinkimui turime virš 300 standartinių projektų.
Ofiso ir namų telefonai:
PROspect 8-2013
7403 So. Western Ave.
CHICAGO 36, ILL.

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Visi programai iš WOPA,
1490 kil. AM 102-7 FM
Kasdien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto
Sestadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 v. ryto
VAKARUSKOS: pirmad. 7 val. v.
Tel.: HEmlöck 4-2413
7159 S. MAPLEWOOD AVE.
Chicago 29, Illinois

STANKUS
Construction Co.
Atlieka statybos planavimo darbus gyvenamųjų ir prekybos pastatų.
Jūsų pasirinkimui turime virš 300 standartinių projektų.
Ofiso ir namų telefonai:
PROspect 8-2013
7403 So. Western Ave.
CHICAGO 36, ILL.

SKAITYKITE "N-nas"

7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, MARCH 23, 1959

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 SO. CALIFORNIA YA 7-7381
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
VAL.: 10 ryto iki 8 vak. (treciadienį uždaryta), sestad. 10 ryto iki 3 p. d.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivias Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8
Trec. uždaryta. Penkt. ir sestad. 10-2
val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas-Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivias akis be operacijos. Įveda netilpimą — artificialę akį pagal sveiką. Tikrina klausą ir pagelbinti negirdintiems. Praktikuoja per 39 metus. Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonai: YArds 7-6616

DR. S. VAITUSH, Opt.
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo arba apėmimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliaregystę. Priren-giu teisingai akinius. Visuose atsitiki-muose egzaminavimai daroma su elek-tra, parodantys mažiausias klaidas. Speciali atyda kreipiama į moa-aloa vaikus.
VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro.
Seštadieniais iki 4 val. vakaro.
Treciadienį ir sekmad. uždaryta.
4712 S. ASHLAND AVE.
YArds 7-1373

NEMOKAMA TAISYMO GARANTIJA
televizijos pirktoms pas mus
Priimam sėmės • Duodam
išsimokėtinai.
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.
FRontier 6-1998
Atidada kasdien. Sekmad. uždaryta.

IS TOLI AR IS ARTI PIGIAI PERKRAUSTAU (MOVING)
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.

ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lituania Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Visi programai iš WOPA,
1490 kil. AM 102-7 FM
Kasdien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto
Sestadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 v. ryto
VAKARUSKOS: pirmad. 7 val. v.
Tel.: HEmlöck 4-2413
7159 S. MAPLEWOOD AVE.
Chicago 29, Illinois

SKELBKITĖS "N-nose"

7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, MARCH 23, 1959

LINKSMŲ VELYKŲ LINKIME VISIEMS LIETUVIAMS

STANDARD FEDERAL SAVINGS and LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

DIRECTORS:

JUSTIN MACKIEWICH, SR.	LEO GINIOTIS
JUSTIN MACKIEWICH, JR.	MATTHEW ZIZAS
ELMER MACKIEWICH	JOSEPH PADZIUNAS
HELEN KUCHINSKAS	DAN KURAITIS
BRUNO SHUKIS	

OFFICERS:

JUSTIN MACKIEWICH, SR.	President
HELEN KUCHINSKAS	Secretary, Treasurer
JUSTIN MACKIEWICH, JR.	Vice-President and Manager
PETER SLOGER	Vice-President
EDWARD KRYSTON	Vice-President
DOMINIC CHIAPETTA	Vice-President
JOHN C. LEWE	Ass't. Vice-President
LUCY RAILA	Assistant Secretary
ANN SIRATOVICH	Manager Insurance Department
ESTELLE STANKUS	Cashier
LOUIS VAITKUS	Cashier
JOHN LEWE, JR.	Appraiser
STASYS BARANAUSKAS	Appraiser

4192 ARCHER AVENUE

TEL. VIRGINIA 7-1141

(Tiesins iš 7-to pusl.)

kad nepardavė savo gero Armaniškio Maušai, Kekavos agentui ar kitam geram siūlytojai. Tik dabar jis pradeda skaičiuoti savo nuostolius. Bet prieš porą parų jis buvo visai kitos nuomonės.

Pagaminti savo prekę ūkininkas sugebėjo. Šio, parinkto linomis geras markas, ruošė linarautės talką, klojo, džio-

LINKSMŲ VELYKŲ

AL VAITIS

vino, kūrė naują, mynė, bruko ir išbruktus linus į dailius ryšulėlius rišo. Dėdamas į vežimą, stropiai žiūrėjo, kad linai nesusimaižytų, patį krovinį surišo vežime virvėmis, kad nesusiveltų, atpluko tokį kelio gabalą, pristatė į vietą, o čia jį apuko, apmovė ir visas iliuzijas ir viltis sugriovė!

Tamstos linai neviendodos spalvos: tai balsvi, tai melšvi; o turėtų būti vienodi; tai dėl netikamo mirkymo; ir brukimas ne toks, koks turėtų būti! — šneka pirklys.

Ūkininkas žino, kad linmarškos, kokios buvo, tokios ir pasiliko. Brukėjai buvo geriausi. Ir prieš metus jis nei blogesnius, nei geresnius linus pristatė, bet kainos buvo daug geresnės... Ir aimanuoja ūkininkas, kad nepardavė linų Armanišky ar Kekavoj.

agentai, agentėliai, pirkliai ir pirkliukai, ekspeditorių ir urmininkų kontoros. Jie nebuvo girdėję, kad gamintojai patys galėtų apsieiti be tarpininkų arba kad tie tarpininkai būtų jų pačių pastatyti žmonės. Tuomet ūkininkui nereikėtų vargti ilgose kelionėse ir viešųjų viencin, neprityusiam ir nežinančiam sąlygų, stoti akis į akį su tas sąlygas gerai pažįstančiu pirkliu. Ūkininkas tose sąlygose klaidžiodavo pirkėliai nei miške, gaudavo smūgį po smūgio ir sunkiai nusivildavo. Šitokia būklė vyravo visose ūkinio gyvenimo srityse. Nežinojimas gubė visą kaimo žmogaus ūkinį veiklą ir dusino jo pastangas.

Miesto gyventojų skaičiui didėjant ir maisto produktų poreikavimams kylant, ir šioje prekyboje radosi apšukrus tarpininkas. Šios rūšies tarpininkus vadindavo "kekauninkais". Be abejonės, šis žodis buvo kilęs nuo Kekavos miestelio vardo. Šio bažnytkaimio smuklėse turėdavo tarpininkai — "perkupėčiai"; jie supirkinėdavo iš ūkininkų, ypatingai iš Lietuvos ūkininkų, visokį gėrį, kokį tik jie savo vežimuose turėdavo: paukščius, sviestą, kiaušinius ir kitą. 20-jo šimtmečio pradžioj, "kekauninkai" patys atvykdavo į Lietuvos miestelių prekymečius ir čia tų produktų gana pigiomis kainomis gaudavo, kiek tik jiems reikėdavo. Jie patys juos gabendavo į Rygą ir ten atiduodavo antros eilės supirkinėtojams ar krautuvininkams. Kelionėse į Rygą tokios rūšies "kekauninkų" sutikdavau vieškeliuose, ar smuklėse. Tai buvo apšukrus, sveikos išvaizdos vyrai, geri pasakotojai ir neblogesni melagiai, meluodavo turbūt, ne iš blogos valios, bet iš pamėgimo plepėti ir noro būti įdomūs. Jie per savaitę kartą vykdavo į miestą ir grįždavo. Taigi jie buvo gerai patyrę šioje prekyboje.

"Kekauninkai", vežikai - savanoriai ir šiaip nuolatiniai keliautojai žinodavo visokių nuotykių ir mėgdavo pasakoti apie Rygos apgavikų piktus darbus ir bandymus apgauti padorų ir atsargų Lietuvos žmogų. Neprivažiavus Ke-

kavos buvo vadinamas "galvažudžių" pušynas. Kelias tu pušynu buvo smėlėtas, sunkiai važiuojamas, ir vėžimai vos vos judėdavo pirmyn. Išvažiuojant iš pušyno, tekdavo nusileisti nuo gana stataus kalniukšėio. Nuo pušyno prasidėdavo niūri lyguma su nederlingomis smėlėtomis žemėmis, kurios tęsdavosi iki pat Rygos įlankos. Apie šį pušyną pasakodavo daug nuotykių su keleiviais.

Kartą turtingas bajoras gerais "staininiais" arkliais važiuojo Rygon ir vežėsis daug pinigų ir brangenybių. Plėšikai apie tai žinojo. Jie pakalėję ištempė virvę skersai kelio ir patys pasislėpė miške. Nakties tamsoje bajoro vežimas pasileidęs nuo kalniuko, rėščia bėgą arkliai susipainioję virvėje, ir piktadariai sekmingai tą poną apvalė. Taip atsitikę su gan kvailiu ponu, bet apšukrus lietuviu plėšikams nepavykė apiplėšti. Lietuvis būta drąsaus ir sumanaus vyro. Jo laimei, kai užpuolė plėšikai, jis savo užan-ty turėjęs nebaigtą valgyti dešros galą. Lietuvis išsitraukęs tą dešrigalį, tvirtu balsu grasinęs plėšikams juos nušausiąs, jei bandysią artintis. Išsigandę plėšikai nudūmė į mišką, o drąsuolis, kramtydamas dešrigalį, nuvažiuojo savo keliu.

Ar tokių nuotykių tikrai būta, sunku tvirtinti. Žinoma šioj istorijoj apie lietuvių dešrigalį daug fantazijos ir savotiško pasigyrimo, bet apiplėšimų tame miškely tikrai būdavo. Per minėtą mišką važiuojantieji visuomet su baimė neramiai dairydavosi. Dažniausia važiuotojų susidarydavo didesnis būrys, kad būtų drąsiau ir lengviau nuo plėšikų apsiginti. Prisimenu, kad kas kartas, važiuojant šiuo pušynu, per mano nugarą lakstydavo gausūs "baimės skruzdėlių" būriai.

Netektų čia kalbėti apie tuos vieškelius, kaip jie atrodėdavo rudens, žiemos ir pavasario metu, jei nebūtų tekę jais važinėti, savomis akimis stebėti, kas juose dedasi, ir kartais net pačiam tų kelionių sunkumus pakelti. Kartą su motina važiuoju iš Rygos Kalėdų švenčių. Ji buvo atvykusi vežimu, ne rogėmis, nes sniego nebuvo ir nesitikėta (tokie buvo tais metais orai). Atvykome į Skaistkalnę. Čia mūsų nelaimėi Nemunėlis buvo pakilęs ir nešė izg. Tiltu per Nemunėlį nebuvo. Vasaros metu žmonės pervaziuodavo upę brasta; nutiestą plaukiantį tiltą rudeniop nuimdavo, kad pakilę vandenys jo nenuėstų. Per pakilusį Nemunėlį nebuvo jokios vilties pervaziuoti, o namai čia pat už septynių kilometrų.

Sumanėme Kuršo puse važiuoti iki Budbergio, kur per Nemunėlį buvo nutiestas girgždys ir siūbuojąs medinis tiltas. Išvažiuojant iš Skaistkalnės, temo. Bevažiuojant apie 10 km iki Budbergio, užėjo naktis. Pervaziavus ties Budbergiu Nemunėlį, pradėjo taip gausiai snigti, kad iš karto visas pasaulis nubalo. Regimumo jokio. Vežimas tarpais šliaužia, tarpais ritasi balta sniego vata. Kad nors mažiausias namų ar miško šešėlis matytųsi. Viskas paskendo baltoje jūroje, o į akis vis krinta ir krinta be skalčiaus viena po kitos tūkstančiai vėjo nešamų snagių. Netekę bet kurios orientacijos, paleidome visą "valdžią" iš rankų ir davėm visišką laisvę ir kelio pasirinkimo iniciatyvą mūsų mielam sarčiui. O šis, nieko nepaisydamas, vis ėjo pirmyn ir pirmyn mums nežinoma kryptimi, kartais pasukdamas į šoną ir vėl tiesiai žygiuodamas. Šioj aklinai baltoj migloj mūsų kelionė tęsėsi apie

trejetą valandų. Pagaliau sartin sustojo ir nė iš vietos. Išlipome į pusnis patikrinti, kodėl gyvulys sustojo. Pasirodo, jo atsiremta į tvorą, atseit, esame prie kurios nors sodybos.

Besitaikydami tvoros priėjo-me pastatą. Laikydami pastato sienų ir vėl ėjome, kad paaiškėtų, kokio gi čia pastato esama. Kai pastatą apėjo-me, įsilikinome, kad čia mūsų pačių namai. Sartin atėjo į savo kiemą tiesia linija, nesi-laikydamas kelio, per laukus ir pievas ir, atsirėmęs į savąją tvorą, visas tolimesnes parei-gas gražino mums. Matyt, gyvulys atėjo į vietą, uoslės ve-damas, nes kaipgi kitaip tokiame nepaprastame gamtos subjūrine jis būtų suradęs tikrąjį kryptį.

Dabar tokių kelionių niekas neatlikinėja. Viskas iš pagrindų pasikeitė: nebereikia kelio-nėms arklų, išuštėjo judrieji vieškeliai. Lietuviai, bekeliaudami senais laikais ir anų laikų priemonėmis, sukūrė gili-os prasmės mįslę, kad keliai (juo labiau vieškeliai) daug pasakytų, jei šnekėti galėtų, dangų paremtų, jei atsistotų, vagį sugautų, jei rankas turėtų. Graži ir prasminga mįslė, giliai apibūdinanti kelią.

(Pabaiga).

Kas dirba — duonos nepraso; kas skaito — "N-nas" išsirašo.

ŠIRDINGAI SVEIKINA SAVO TAUTIEČIUS LIETUVIUS IR LINKI JIEMS LINKSMŲ VELYKŲ

TEISEJAS ALFONSE F. WELLS

LINKSMŲ SV. VELYKŲ ŠVENČIŲ linki Roosevelt Furniture Bendrovės direktoriai: Feliks A. Raudonis, Nellie Bertulis, Frank Lengis ir visas štabas visiems savo kostumeriams ir draugams. ROOSEVELT FURNITURE BENDROVĖ 2310 West Roosevelt Road SEeley 3-4711

Dėkojame visiems kostumeriams, pirkusiems pas mus Chrysler - Plymouth automobilius ir linkime visiems lietuviams linksmiausių PAVASARIO ŠVENČIŲ -- VELYKŲ. S. BALZEKAS, Sr. S. BALZEKAS, Jr. Balzekas Motor Sales, Inc. CHRYSLER — PLYMOUTH — Distributor "U WILL LIKE US" 4030 Archer Avenue Telephone Virginia 7-1515

Continental Savings and Loan Assn. 4559 SO. PAULINA STREET Chicago 9, Illinois YArds 7-0145 Linksmų Velykų Švenčių Linkime Visiems Savo Šerininkams ir Draugams PERSONNEL V. P. PIERZYNSKI, President JOHN W. THOMPSON, V.-Pres. LORRAINE BECZAK, Sec'y-Treasurer VICTOR D. GAPS, Director JOSEPH J. EZERSKI, Director JOHN YUSKA, Director THADDEUS BECZAK, Director MICHAEL KOLLING, Director CLIFFORD LYTLE, Director ANNA MARTINKUS, Clerk PATRICIA DAUKSA, Clerk

Linksmų Velykų Švenčių linkime mūsų visiems kostumeriams ir draugams STANLEY LITWINAS, PRESIDENT Carr-Moody Lumber Co. 3039 SO. HALSTED STREET TEL. Victory 2-1272